

FÖLDRAJZ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: földrajz (Geography)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- végzettségi szint: alap- (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc-) fokozat

- szakképzettség: geográfus

- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Geographer

- választható specializációk: település- és területfejlesztés, táj- és környezetföldrajz, geoinformatika, regionális elemzés, turizmus, geomorfológia, alkalmazott földrajz, megújuló energiaforrások

3. Képzési terület: természettudomány

4. A képzési idő félévekben: 6 félév

5. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 180 kredit

- a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40-60 százalék)

- a szakdolgozat elkészítéséhez rendelt kreditérték: 10 kredit

- a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 9 kredit

6. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszer szerinti tanulmányi területi besorolása: 443/0532

7. Az alapképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja geográfusok képzése, akik korszerű elméleti és alkalmazott földrajzi ismeretekkel rendelkeznek, melyekkel képesek a természeti, társadalmi-gazdasági és települési környezet térbeli és időbeli összefüggéseinek elemzésére, az eredmények szintetizálására, a szakterületükön önálló ismeretszerzésre, elsajátítva a korszerű földrajztudomány terepi, laboratóriumi és informatikai eszközeinek, szoftvereinek a használatát, képesek döntések előkészítésére, szakmai kérdések megválaszolására és szakfeladatok megoldására. Képesek arra, hogy alapszintű geográfiai ismereteiket természet- és környezetvédelmi, államigazgatási, gazdasági, statisztikai, turisztikai-idegenforgalmi területen alkalmazzák. Felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására.

7.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

7.1.1. A geográfus

a) tudása

- Ismeri az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen.

- Ismeri a geográfia alapvető módszereit a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein.

- Ismeri a földrajzi gondolkodás alapvető jellegzetességeit, a geográfiai elemzés követelményeit.

- Rendelkezik elméleti és gyakorlati természet- és társadalom-földrajzi alapismeretekkel.

- Ismeri a földrajzi szakterülettel kapcsolatos természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek alapvető működési elveit.

- Ismeri a földrajz szakterülethez kapcsolódó alapvető számítási módszereket.

- Ismeri a logikus földrajzi állítások megfogalmazásának feltételeit, és az azokból levonható következtetések korlátait.

- Ismeri a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatok törvényszerűségeit.

- Ismeri a természetföldrajzi terepi és laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére alkalmas alapvető módszereket.

- Ismeri a természet- és társadalomföldrajz témakörébe tartozó adatgyűjtési, adatrögzítési, és adatfeldolgozási módszereket.

b) képességei

- Képes a geográfia alapvető módszereinek a természet- és társadalomföldrajz fő szakterületein való alkalmazására.
- Képes az általános földrajzi diszciplínák alapvető összefüggéseit természet-, társadalom-, valamint részben regionális földrajzi területen meglévő összefüggések átlátására.
- Képes a természeti folyamatok, természeti erőforrások, élő és élettelen rendszerek szakterületéhez tartozó alapvető gyakorlati problémáinak megoldására.
- Képes a földrajz szakterületén szerzett tudását alapvető gyakorlati problémák megoldására alkalmazni, beleértve azok számításokkal történő alátámasztását is.
- Képes logikus földrajzi állítások megfogalmazására, azok feltételeinek és az azokból levonható következtetések pontos megadásával.
- Képes a természeti és az ezekkel összefüggésben lévő antropogén folyamatokkal kapcsolatos törvényszerűségek felismerésére, alkalmazására.
- Képes a természetföldrajzi módszerek ismeretben terepi és laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére.
- Képes a földrajzi térben lejátszódó természeti és társadalmi folyamatok leírására, megértésére, az azokkal kapcsolatos adatgyűjtésre, adatok feldolgozására, valamint a feldolgozáshoz szükséges módszerek és szakirodalom használatára.
- Képes a laboratóriumi, terepi szakeszközök használatára, azoknál adatfelvételekre, a társadalomföldrajzi adatok adatbázisba rendezésére.
- Képes a geo adatok térinformatikai feldolgozása, eredmények térképi megjelenítésére, legalább egy geoinformatikai szoftver magabiztos alkalmazására.
- Képes a földrajzi eredmények megjelenítésére, térképezésére.
- Képes alapvető természet- és társadalomtudományi ismeretei alapján a rokon- és társtudományok térreleváns eredményeinek értelmezésére.
- Képes a rutin szakmai problémákat felismerni, azok elméleti és gyakorlati megoldásához az elérhető könyvtári és elektronikus szakirodalmat feldolgozni, azt ott elérhető módszereket alkalmazni.
- Képes a földrajzi problémák felismerésére, megfogalmazására.
- Képes geográfiai elemzéseket végezni.

c) attitűdje

- Törekszik a földrajztudományi elméletek, paradigmák, elvek minél teljesebb megismerésére.
- Földrajzi terepi és laboratóriumi tevékenysége során környezettudatosan jár el, elkötelezett a fenntartható fejlődés iránt.
- Együttműködő, kapcsolatteremtő attitűd jellemzi, a kommunikációs problémamegoldást részesíti előnyben.
- A megszerzett földrajzi ismeretei alkalmazásával törekszik a megfigyelhető földrajzi jelenségek minél alaposabb megismerésére, törvényszerűségeinek leírására, megmagyarázására.
- Nyitott a szakmai eszmecserére, a szakmai együttműködésre, törekszik arra, hogy feladatainak megoldása a munkatársak véleményének megismerésével, lehetőség szerint együttműködésben történjen.
- Képes tudásának gyarapítására és tanulmányainak magasabb szinten történő folytatására.
- A földrajzi vizsgálatokhoz kötődő gyakorlati tevékenységek elvégzéséhez megfelelő kitartással és monotonia-tűréssel rendelkezik.

d) autonómiája és felelőssége

- Alapvető elméleti és alkalmazott földrajzi és releváns környezettudományi szakmai kérdésekben önállóan, források felhasználásával hoz döntéseket.
- Felelősséggel vállalja szakmája értékrendjét, feladatainak elvégzése során együttműködik más szakterület szakembereivel.

- Saját és beosztott munkatársai munkájának hatékonyságát, eredményességét, biztonságosságát reálisan, felelősséggel értékeli.
- Elvégzett szakmai munkájáért felelősséget vállal.
- Önállóan működteti a szakterületén a kutatásban használt laboratóriumi, terepi berendezéseket, eszközöket.
- Tisztában van a földrajzi tudományos kijelentések értékével, azok alkalmazhatóságával, korlátaival.
- A geográfiai elemzések eredményeiből következő önálló döntéseket hoz meg.

7.1.2. A specializációkon szerezhető további kompetenciák

7.1.2.1. A terület- és településfejlesztés specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a regionális fejlődés és fejlesztés, a városkutatás, a településfejlesztés és településüzemeltetés alapvető összefüggéseit és fogalmait.
- Átlátja a térségi helyzetelemzés és fejlesztési stratégiaalkotás folyamatait, intézményi kereteit és jogi szabályozását.
- Módszertani tudással rendelkezik a projekttervezés és -menedzsment alapjairól.

b) képességei

- Képes a terület- és településfejlesztés különböző szintjein bekapcsolódni a tervezési- és döntés-előkészítési folyamatokba.
- Alkalmos helyzetelemzések készítésére.

7.1.2.2. A táj- és környezetföldrajz specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a hallgatók a táj- és környezetelemzésnek, illetve értékelésének elveit, szabályait, fontosabb módszereit.
- Ismeri a környezeti hatásértékeléseket és auditokat.
- Gyakorlatot szerez a tájak funkcionális elemzésében, illetve a környezeti adatbázisok használatában.
- Ismerik a terület jogi szabályozásának kérdéseit.

b) képességei

- Képes a helyi önkormányzatoknál, valamint a közigazgatás és a környezetvédelmi szakigazgatás különböző szintjein és szerveinél zajló, táj- és környezetvédelmi ügyeket érintő tervező és döntéselőkészítő munkába történő bekapcsolódásra.
- Felismeri a geokörnyezeti konfliktusokat és kialakítja azok megoldásának lehetséges módozatait.

7.1.2.3. A geoinformatika specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a geotudományi feladatok megoldásához szükséges alapvető térinformatikai modelleket.
- Alapismeretekkel rendelkezik a raszteres, vektoros rendszerekről, az ebben a körben használható egyszerűbb elemzési módszerekről, az adatok, különösen a távérzékelte adatok, eléréséről.

b) képességei

- Képes magabiztosan, készség szinten használni legalább egy, napjainkban széles körben elterjedt térinformatikai szoftvert, és ismeri több hasonló program működésének alapjait.
- Képes elsajátítani bármely, hazai munkakörnyezetben előforduló térinformatikai szoftver használatát.
- Alkalmos az önkormányzati, köz- és szakigazgatási, valamint vállalati szférában keletkező térbeli adatok kezelésére, rendszerek üzemeltetésére, és azokkal kapcsolatos problémák megoldására, tervezési és döntéselőkészítési munka térinformatikai támogatására.

7.1.2.4. A regionális elemzés specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a gazdaság és a társadalom térbeli szerveződésének törvényszerűségeit.
- Ismeri a hazai és nemzetközi települési, területi adatbázisok és különböző térképek előállításának módszereit.
- Ismeri a különböző térképek előállításának módszereit, felhasználásának, elemzésének korszerű tudományos eszközeit, valamint e térképeknek a társadalmi-gazdasági problémák vizsgálatában történő felhasználási lehetőségeit.

b) képességei

Képes szakpolitikai tervezési munkákban való részvételre.

7.1.2.5. A turizmus specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a földrajzi tér és a turizmus jelenségeinek komplex kapcsolatrendszerét.
- Ismeretekkel rendelkezik a turizmuskutatás kapcsolódó társadalomtudományi háttérrel.
- Ismeri a turisztikai vonzerők, termékek és desztinációk földrajzi alapjait, a turizmus hatását a földrajzi tér egészére.
- Ismeri a turizmus, mint gazdasági ágazat működésének gyakorlati aspektusait.

b) képességei

- Képes egy adott terület turisztikai szempontú értékelésére, a térségi turizmusfejlesztés irányainak meghatározására, turisztikai stratégiaalkotásba való bekapcsolódásra, termék- és desztináció-menedzsmentre.
- Alkalmas a helyi és önkormányzatok, társulásaik és nonprofit szervezeteik által folytatott turizmusfejlesztési feladatok megoldásában való közreműködésre.
- Felkészült a turisztikai piac szereplőinél történő munkavállalásra.

7.1.2.6. A geomorfológia specializáción a geográfus

a) tudása

- Felismeri az egyes területek geomorfológiai sajátosságait és veszélyforrásait (árvíz-, csuszamlás-, erózióveszély).

b) képességei

- Képes bekapcsolódni azokba a tevékenységekbe, amelyek geomorfológiai sajátosságok és veszélyforrások kiküszöbölésére, mérséklésére irányulnak.
- Felkészült a helyi önkormányzatoknál, a közigazgatás és a környezetvédelmi szakigazgatás, a katasztrófavédelem, valamint a tervezés különböző szintjein bekapcsolódni a döntéshozatalba.

7.1.2.7. Az alkalmazott földrajz specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a munkaadók által elvárt természeti és társadalomföldrajzi gyakorlati ismereteket (különösen az alkalmazott térinformatika, a laboreszközök használata, a társadalomföldrajzi adatgyűjtés, a földrajzi adatok és egyszerű elemzések térképi megjelenítése).
- Ismeri a területfejlesztési folyamat intézményi kereteit, valamint a projekttervezés és menedzsment alapkérdéseit.

b) képességei

- Képes az alapvető geoinformatikai feladatok megoldására (adatkezelés, térképezés, elemzés).
- Használni tud olyan laboratóriumi és terepi szakszereket, amelyek alkalmazását a témával foglalkozó cégeknél gyakorolták.
- Alkalmas vállalkozásoknál, önkormányzatoknál, környezetvédelmi és regionális fejlesztési kérdésekkel foglalkozó szerveknél történő munka szakirányú segítésére.

7.1.2.8. A megújuló energiaforrás specializáción a geográfus

a) tudása

- Ismeri a helyi erőforrásokat mobilizálni képes eszközöket és módszereket.
- Képes kezdeményezni, illetve lebonyolítani helyi erőforrás-elemzéseket, fejlesztéseket.

- Rendelkezik a helyi partnerségek kiépítésnek, a regionális hozzáadott érték-láncok fejlesztésének, a földhasználat-menedzsment elősegítésének tudásával.

b) képességei

- Felkészültsége alapján hozzájárul a megújuló energiákat hasznosító projektek és programok megvalósításához (különösen helyi partnerségek kiépítésének, a regionális hozzáadott érték-láncok fejlesztésének, a földhasználat-menedzsment elősegítésének tudásával).

- Képes kezdeményezni, illetve lebonyolítani helyi erőforrás-elemzéseket, fejlesztéseket.

- Alkalmos cégeknél és vállalatoknál (mérnöki irodák, állami erdészeti vállalatok, földhő hasznosítással foglalkozó cégek) közvetlenül vagy közvetve a megújuló energiák hasznosításával foglalkozó munka végzésére.

8. Az alapképzés jellemzői

8.1. Szakmai jellemzők

8.1.1. A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szak felépül:

- természettudományi, humán és gazdasági ismeretek [természettudományi és társadalomtudományi alapismeretek (matematika, fizika, informatika, biológia, kémia, európai uniós, közgazdaságtani, szociológiai, demográfiai alapismereteket nyújtó kurzusok), földtudományi alapismeretek (éghajlattani, térképtani, földtani alapozó kurzusok), földrajzi alapismeretek (geomatematikai, geoinformatikai, földrajzi vizsgálati, kutatási módszertani alapismereteket nyújtó kurzusok)] 36-58 kredit;

- geográfusi szakmai ismeretek [természetföldrajzi modul (geomorfológia, belső erők, talajföldrajz, biogeográfia, hidrogeográfia kurzusai); társadalomföldrajzi modul (népesség- és településföldrajz, általános gazdaságföldrajz kurzusok); regionális földrajzi modul (Európa természet- és társadalomföldrajza, Magyarország természet- és társadalomföldrajza kurzusok)] 50-74 kredit;

8.1.2. Választható specializációk

- település- és területfejlesztés,

- táj- és környezetföldrajz,

- geoinformatika,

- regionális elemzés,

- turizmus,

- geomorfológia,

- alkalmazott földrajz,

- megújuló energiaforrások.

A választható specializációk kreditaránya 35-60 kredit.

8.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tantervében meghatározott egybefüggő legalább 6 hetes időtartamú szakmai tevékenység.